

Protocol Dyslexie

CBS De Weerklank

Inhoudsopgave

	bladzijde
Inleiding	3
Definitie van en uitleg over dyslexie	4
Mogelijke gevolgen van dyslexie	4
Spelling en leesonderwijs op CBS De Weerklank	5
Groep 1 en 2	5
Groep 3	5
Groep 4	5
Groep 5 tot en met 8	5
Signalering	6
Groep 1 en 2	6
Groep 3	6
Groep 4 tot en met 8	6
Diagnosticeren en behandeling	7
Compenserende en dispenserende maatregelen	8
Bijlage 1 Individueel handelingsplan	10
Bijlage 2 Dyslexie Afsprakenkaart	11
Bijlage 3 Criteria Poortwachter	12
Bijlage 4 Lijst met Dyslexie-zorg aanbieders	13
Bijlage 5 Ralfi lezen	14

Inleiding

Het protocol lees- en/of spellingproblemen is ontwikkeld door de leerkrachten van CBS De Weerklank.

Op De Weerklank wordt planmatig gewerkt door middel van opbrengstgericht werken (OGW) met behulp van het EDI model.

Twee keer per jaar maakt de leerkracht een groepsplan en vervolgens wordt er gedurende een half jaar met dit groepsplan gewerkt. Tussentijds vinden er wanneer nodig evaluatie en eventuele aanpassingen plaats. De leerlingen met lees- en spellingproblemen zitten in de instructieafhankelijke groep. Voor leerlingen met specifieke individuele onderwijsbehoeften wordt een specifieke aanpak gevolgd.

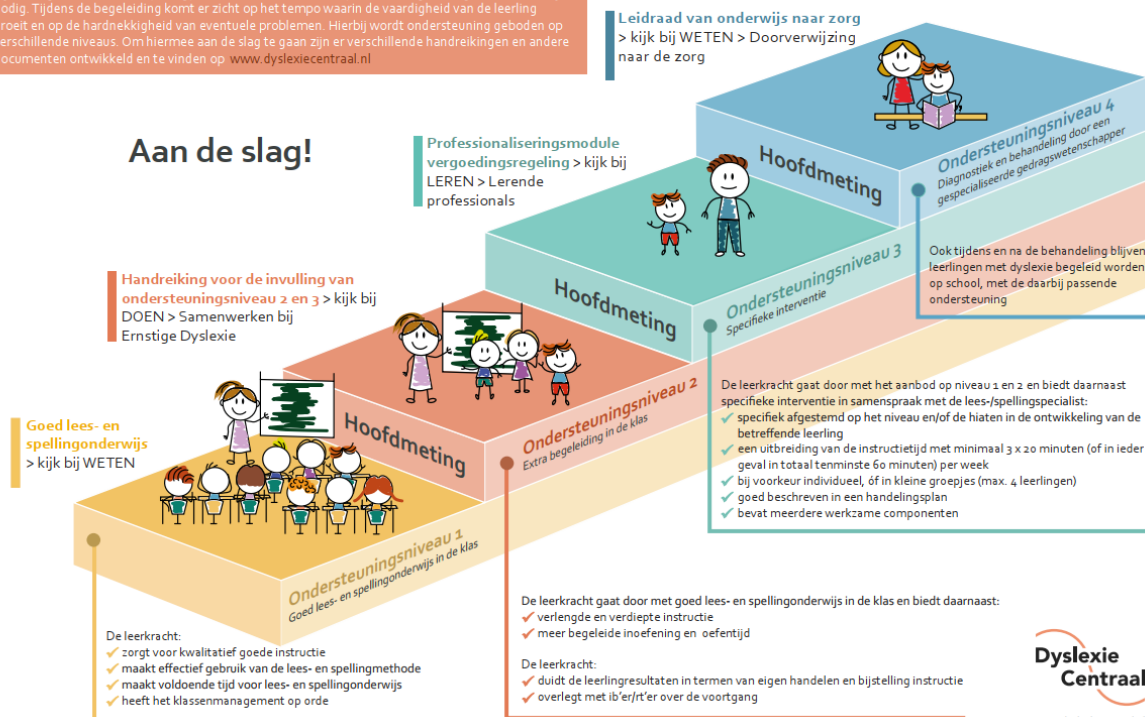
De Leidraad Ernstige dyslexie: doorverwijzing van onderwijs naar zorg (2022) vormt de rode draad. Het continuüm gaat uit van zorgniveaus waarop het onderwijs aan en de begeleiding van leerlingen met lees- en/of spellingproblemen gedefinieerd kunnen worden.

- Ondersteuningsniveau 1: Goed lees- en spellingonderwijs in klassenverband
- Ondersteuningsniveau 2: Extra zorg in de groepssituatie door de groepsleerkracht (zwakste 25%)
- Ondersteuningsniveau 3: Specifieke interventies worden ondersteund door de KC'er in de school (zwakste 10%)
- Ondersteuningsniveau 4: Diagnostiek en behandeling in zorginstituut (zwakste 4%)

Ondersteuning bij lezen en spellen op school

Bij leerlingen met lees- en spellingproblemen is intensieve en passende begeleiding in het onderwijs nodig. Tijdens de begeleiding komt er zicht op het tempo waarin de vaardigheid van de leerling groeit en op de hardnekkigheid van eventuele problemen. Hierbij wordt ondersteuning geboden op verschillende niveaus. Om hiermee aan de slag te gaan zijn er verschillende handreikingen en andere documenten ontwikkeld en te vinden op www.dyslexiecentraal.nl

Leidraad van onderwijs naar zorg
> kijk bij WETEN > Doorverwijzing naar de zorg

Definitie van en uitleg over dyslexie

Er zijn meerdere omschrijvingen te vinden van dyslexie. Op CBS De Weerklank volgen we de definitie van het expertisecentrum dyslexie:

Dyslexie is een aangeboren en erfelijk bepaalde leerstoornis met een neurologische basis, waarbij de kern van het probleem ligt in het vlot lezen en spellen van woorden.

Bij dyslexie zijn de lees- en spellingproblemen hardnekkig. Een leerling kan problemen hebben bij het lezen en bij het opschrijven van woorden. Vaak gaan lees- en spellingproblemen samen, maar ze kunnen ook apart bestaan. Niet alle leesproblemen worden veroorzaakt door dyslexie. Pas wanneer, ondanks onderwijs van goede kwaliteit en intensieve begeleiding volgens een planmatige effectieve aanpak, er nauwelijks vooruitgang wordt geboekt op bijvoorbeeld de leestoets en spellingtoets in een periode van minimaal een half jaar tot anderhalf jaar kan er sprake zijn van dyslexie.

Dyslexie is een stoornis in het technisch leren lezen, maar geen stoornis in het begrijpend lezen. Wel kan het begrijpend lezen worden belemmerd als het technisch lezen veel aandacht en energie vraagt. Bijna alle leerlingen met dyslexie leren uiteindelijk lezen, alleen blijven ze dit trager doen, omdat ze er meer energie in moeten steken en sneller afgeleid zijn dan de gemiddelde lezer.

De precieze oorzaak van dyslexie is wetenschappelijk nog niet aangetoond. Wel is inmiddels bekend dat er sprake is van een erfelijke component. Wanneer een leerling een ouder heeft die dyslectisch is, heeft hij/zij ongeveer 40% kans er ook aanleg voor te hebben. Deze genetische aanleg is niet allesbepalend, een leerling zonder familielid met dyslexie kan ook dyslectisch zijn.

Mogelijke gevolgen van dyslexie

Een laag leestempo leidt soms tot problemen met begrijpend lezen. Hiermee hangt samen dat leerlingen minder lezen, doordat het lezen zoveel moeite kost en hierdoor kan de ontwikkeling van de (lees)woordenschat achterblijven. En moeite met spelling kan het schrijven van teksten belemmeren.

Ook na een periode van intensieve begeleiding en behandeling, zal een leerling met dyslexie problemen met lezen en spellen blijven ervaren. Dyslexie heb je voor het leven. Van de leerling wordt flink wat doorzettingsvermogen gevraagd. Op CBS De Weerklank bieden wij hierbij een ondersteunende rol door het geven van begeleiding en door het beschikbaar stellen van compenserende hulpmiddelen.

Naarmate de lees- en spellingproblemen langer blijven voortbestaan, zullen de meeste leerlingen er meer hinder van ondervinden. De lees-, spelling- en schrijftaken worden complexer en er wordt meer van de leerling op deze gebieden gevraagd. Leerlingen die hun lees- en/of spellingproblemen om wat voor reden dan ook niet accepteren, zich niet competent voelen en een laag zelfbeeld hebben, kunnen sociaal-emotionele problemen krijgen.

Spelling en leesonderwijs op CBS De Weerklank

Groep 1 en 2

Op CBS De Weerklank wordt in de kleutergroepen thematisch gewerkt. Dit wordt gedaan aan de hand van de doelen vanuit de leerlijnen jonge kind. Bij het stimuleren van de beginnende geletterdheid zijn taalbewustzijn en het alfabetisch principe van groot belang. Er wordt aandacht geschonken aan:

- visueel en auditief aanbieden van klankstructuren
- fonemisch bewustzijn
- taalspel (rijmspelletjes, klanksorteerspelletjes, raadspelletjes, etc.)
- auditieve analyse
- auditieve synthese
- letterkennis

Tevens is het van groot belang dat de kleuterklas een geletterde omgeving is. Dit wordt onder andere gerealiseerd door middel van een lees- en schrijfhoek, woordkaartjes in het lokaal, een letterkastje met de letter van de week en een lettermuur.

Groep 3

In groep 3 gebruiken we voor het aanleren van technisch lezen de methode 'Veilig Lerend Lezen(VLL)' - de ZOEM-versie.

In het eerste half jaar van groep 3 ligt de nadruk op het aanleren van alle klank-letterkoppelingen (letterkennis) en leeshandelingen die nodig zijn om die letters en woorden te maken en terug te lezen ("zoemend lezen" en hakken en plakken van woorden). Rond januari zijn alle letters en klanken aangeleerd.

In de tweede helft van groep 3, de zogenaamde niet-klankzuivere periode leren de leerlingen woorden met medeklinkerclusters (h-e-rfst), meerlettergrepige woorden (zak-mes) en woorden met afwijkende spelling (bijvoorbeeld eindigend op -eer en -eur of -eeuw en -ieuw). De nadruk ligt in de tweede periode op het toenemen van de leesbaarheid. Ook in het lokaal van groep 3 wordt een geletterde omgeving gerealiseerd.

Groep 4

In groep 4 wordt voor taal, spelling en woordenschat gewerkt met de methode STAAL2. De leerlijnen van taal, spelling en woordenschat zijn op een aantal manieren aan elkaar gekoppeld. In groep 4 maken de leerlingen kennis met spellingregels. Deze regels zijn voor sommige leerlingen moeilijk. De leerkracht hanteert vaste regels voor spelling, verkregen vanuit de methode.

Voor het begrijpend lezen gebruiken we de methode 'Nieuwsbegrip'. Nieuwsbegrip gaat uit van de actualiteit, waardoor de lessen boeiend worden voor leerlingen. De leerlingen in groep 4 werken met de AA versie en beginnen hier na de kerstvakantie mee.

Voor het technisch lezen gebruiken we de methode 'Estafette'. In deze methode wordt aandacht besteed aan het vlot verklanken van woorden en wordt de leesinteresse gestimuleerd.

Groep 5 tot en met 8

In de bovenbouw van de basisschool is het leesonderwijs erop gericht de leerlingen steeds meer woorden te leren lezen en steeds zelfstandiger te maken, om door middel van lezen informatie op te doen en hun kennis uit te breiden.

In de bovenbouw wordt gewerkt met dezelfde methodes als in groep 4.

Namelijk: STAAL2, Nieuwsbegrip en Estafette.

Ook in de groepen 5 tot en met 8 wordt het lezen extra gestimuleerd. In de boekenkast staan verschillende soorten boeken, verhalenbundels, informatieboeken en strips. Er is een ruime keuze en diversiteit

Leesmotivatie

Om te stimuleren dat leerlingen blijven lezen is het van belang gericht aan de leesmotivatie te werken. Dit wordt gedaan door vanaf de kleutergroepen te vertellen over boeken, voorlezen, maar ook door leeshoeken te maken. Elke groep in de school heeft een kast met een grote diversiteit aan boeken, passend bij de leeftijd. Leerkrachten stimuleren leerlingen te lezen en creëren leesmomenten in het dagprogramma en schoolbrede leesactiviteiten gedurende het schooljaar. Tevens is een leesconsulente aan de school verbonden, voor het realiseren van een schoolbibliotheek.

Signalering

Groep 1 en 2

Gedurende de basisschoolperiode worden de leerlingen op CBS De Weerklank systematisch gevolgd. Dat begint al in groep 1.

In de groepen 1 en 2 worden de leerlingen gevolgd met behulp van de leerlijnen van het jonge kind. Aan de hand van het observatieprogramma leerlijnen van het jonge kind kijkt de leerkracht gedurende het jaar naar de taalontwikkeling van het kind. De onderdelen waarnaar gekeken worden zijn:

- Verhaalbegrip
- Boekoriëntatie
- Taalfuncties (zoals letterherkenning en pictogrammen)
- Taalbewustzijn (zoals rijmen en klankherkenning)
- Taalgebruik.

Daarnaast worden alle leerlingen uit groep 2, twee keer per jaar gescreend met behulp van de screening van het toetspakket beginnende geletterdheid van het CPS. Hierbij wordt o.a. gekeken naar de aanwezige letterkennis en het fonologisch bewustzijn. Op die manier kunnen eventuele lees- en taalproblemen vroegtijdig gesignaleerd worden. Met deze leerlingen kan na de voorjaarsvakantie in groep 2 gestart worden met Bouw!. Dit is een gestructureerd interventieprogramma ter voorkoming van leesproblemen. Het programma duurt ongeveer anderhalf jaar en loopt door in groep 3. Meer informatie over Bouw! is opgenomen in het beleidsplan Bouw!.

Groep 3

In groep 3 worden na elk thema de methodetoetsen van VLL afgenomen, deze bestaan uit lees- en spellingtoetsen. Tevens wordt twee keer per jaar een CITO toets afgenomen. We nemen de volgende toetsen af:

- Spelling
- Lezen (AVI en bij onvoldoende resultaat DMT)
- Woordenschat

Groep 4 tot en met 8

In groep 4 tot en met 8 worden de leerlingen gevolgd d.m.v. methode toetsen, CITO toetsen en observaties van de leerkracht.

De methode toetsen vanuit Staal2 vinden elke vier weken plaats. Deze toetsen bestaan uit taal-, woordenschat- en spellingtoetsen.

Twee keer per jaar worden de CITO toetsen afgenomen. We nemen de volgende toetsen af:

- Spelling
- Lezen (AVI en DMT in de groepen 3 t/m 5, uitvallers ook in 6, 7 en 8)
- Begrijpend lezen

- Vanaf groep zes wordt één keer per jaar de toets taalverzorging (interpunctie en grammatica) afgenomen.

Begeleiding groep 3 t/m 8

Wanneer leerlingen een IV of V score behalen bij DMT of niet het gewenste AVI niveau behalen, krijgen zij extra begeleiding. Bij een IV score bij DMT krijgen de leerlingen begeleiding op niveau 2 of 3. Dit is in overleg met KC. Bij een V-score op DMT krijgen de leerlingen altijd begeleiding op niveau 3.

De manier van begeleiden wordt beschreven in een individueel handelingsplan (zie bijlage 1) en wordt minimaal één keer per half jaar geëvalueerd. Bij een specifiek doel vindt daarnaast een tussentijdse evaluatie plaats, na gemiddeld 10 weken onderwijs.

Communicatie

Alle resultaten en bevindingen worden geregistreerd in ParnasSys, het leerlingvolgsysteem. Ouders kunnen de ontwikkelingen van hun kind volgen in ParnasSys. Tevens worden ouders op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen d.m.v. rapportgesprekken en zo nodig tussentijdse gesprekken.

Diagnosticeren en behandeling

Dyslexie bestaat in verschillende varianten, milde en meer ernstig. Slechts een kleine groep van alle leerlingen met dyslexie voldoet aan de criteria voor ernstige dyslexie, of te wel ED. Alleen deze meest ernstige vorm van dyslexie komt voor een vergoed onderzoek en een vergoed behandeltraject in aanmerking. Deze vergoeding is afkomstig van de jeugdwet. Om dit te realiseren is een aanmelding bij de Poortwachter Dyslexie noodzakelijk. Wanneer wij op CBS De Weerklank een vermoeden van ED hebben, melden wij een leerling in overleg met de ouders, aan bij deze Poortwachter. De Poortwachter beoordeelt of een leerling in aanmerking komt voor een vergoed onderzoek aan de hand van een aantal criteria (bijlage 3). Blijkt uit dit onderzoek dat een leerling ED heeft dan wordt ook het behandeltraject vergoed.

Ook bij een vermoeden van een mildere vorm van dyslexie is onderzoek mogelijk. Dit onderzoek dient dan door de ouders zelf te worden georganiseerd en gefinancierd. Ook bij een mildere variant van dyslexie wordt een dyslexieverklaring verstrekt en is behandeling, gefinancierd door ouders, mogelijk.

Leerlingen met een IV-score bij DMT: niveau 2, zo nodig niveau 3.

Leerlingen met een V-score bij DMT: niveau 2 en 3.

	Niveau 1	niveau 2	niveau 3
Groep 2 t/m halverwege gr. 4	Goed lees-en spellingonderwijs, gebruik makend van EDI met verlengde instructie voor de betreffende leerling.	3 keer per week 20 min extra woordrijtjes of teksten lezen vanuit Station Zuid of VLL	3 keer per week 20 min. Bouw!
Halverwege groep 4 t/m groep 8	Goed lees-en spellingonderwijs, gebruik makend van EDI met verlengde instructie voor de betreffende leerling.	3 keer per week 20 minuten extra woordrijtjes of teksten lezen vanuit Station-Zuid, Nieuwsbegrip of Faqta lezen.	3 keer per week 20 min. Ralfi lezen (zie bijlage 3).

De begeleiding wordt vastgelegd in een individueel handelingsplan, zie bijlage 4.

Tussentijds worden ouders door de leerkracht op de hoogte gehouden van de vorderingen en worden ouders gevraagd thuis ook te lezen met het kind.

Wanneer leerlingen tenminste drie keer een V- score hebben behaald op officiële meetmomenten:

- KC licht poortwachter procedure toe aan ouders.
- Bij akkoord stelt KC een dossier samen aan de hand van de leidraad dyslexie centraal.
- Ouders geven akkoord op het dossier, waarna de KC'er dit via Kindkansen verstuurt naar de poortwachter.
- De poortwachter beoordeelt dit dossier. Wanneer aan alle voorwaarden voldaan is, zal zij toestemming voor onderzoek bij een gecontracteerde organisatie verlenen.
- Ouders kunnen hun kind aanmelden voor onderzoek.
- Als uit dit onderzoek blijkt dat er sprake is van Ernstige Dyslexie, heeft de leerling recht op een jaar specialistische dyslexie zorg.

Na 40 tot 60 behandelingen stopt de dyslexiebehandeling. Het is belangrijk om te realiseren dat dyslexie een blijvende stoornis is en dat leerkrachten en ouders de leerling moeten blijven stimuleren om veel te lezen. Om zelfstandig met leesmateriaal te leren omgaan, zullen de meeste dyslectische leerlingen vrijwel altijd hulp en ondersteuning nodig hebben: compenserende en dispenserende maatregelen. Speciale afspraken worden verwerkt in de notitie leerlingkenmerken in ParnasSys.

Compenserende en dispenserende maatregelen

Dyslectische leerlingen zullen vaak behoefte hebben aan hulp en ondersteuning om zelfstandig met het lees- en lesmateriaal om te kunnen gaan. Bijzondere afspraken worden genoteerd in de notitie leerlingkenmerken. De CITO toetsen kunnen met audio ondersteuning worden afgenomen.

In de groep kunnen de compenserende en dispenserende maatregelen uit de volgende zaken bestaan:

- Extra leestijd voor het lezen van teksten.
- Gebruik van een leesliniaal.
- Herhaling of pre-teaching van de aangeboden stof.
- Er kan worden samengewerkt met een goede lezer/speller (tutorlezen).
- Mogelijkheid om gebruik te maken van Kurzweil. Dit wordt zo nodig ingezet bij toetsen of lange teksten als de ondersteunende methode software niet toereikend is.
- Leerlingen met dyslexie die in groep 8 nog geen gebruik hebben gemaakt van Kurzweil, krijgen hier voordat ze van school gaan, uitleg over.
- Er zijn, indien nodig, zoeklicht boeken aanwezig.
- In overleg kan er bij toetsen, anders dan spelling, de antwoorden fonetisch worden geschreven.
- Vanaf groep 5, wanneer alle tafels zijn aangeleerd, mag er zo nodig gebruik worden gemaakt van de tafelkaart.
- De afspraken rondom becijfering van toetsen zijn opgenomen in de kwaliteitskaarten van de betreffende vakken.

Voor de normering en becijfering van leerlingen met een dyslexieverklaring zijn op CBS De Weerklank de volgende afspraken gemaakt:

- Spelling:
 - Bij een woorddictee worden alleen de categoriewoorden berekend. Bij een zinsdictee worden alleen de categoriewoorden opgeschreven.

- Bij werkwoordspelling mogen leerlingen het werkwoordschema erbij houden. Bij de andere spellingcategorieën mag er gebruik worden gemaakt van een categorieën boekje van Staal.
- Taal:
 - De leerlingen worden bewust gemaakt van de gemaakte spellingfouten. Deze spellingfouten worden niet fout gerekend.
 - Bij een taaltoets worden geen punten afgetrokken voor spellingfouten. Fonetische spelling wordt goed gerekend.
- Lezen:
 - Technisch lezen wordt op het rapport eerlijk beoordeeld, maar niet lager dan matig. Bij de toelichting schrijven we of het kind gegroeid is.
- Zaakvakken:
 - Bij topografie wordt fonetische spelling goed gerekend.
- Engels:
 - Woorden mogen fonetisch geschreven worden.
 - Fouten met betrekking tot dubbele (mede)klinkers en letter-verdraaiingen in vaste lettercombinaties worden niet fout gerekend.
 - Wanneer een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden bovenstaande regels niet.

Bijlage 1 Format individueel handelingsplan

Naam:

Periode	van: tot:	Uitvoerings- verantwoordelijke:	Begeleidings- verantwoordelijke:
Prioriteit: (leren, werkhouding, gedrag)			
Misinteractie(s) (gebrek aan afstemming tussen kind- en onderwijs-kenmerken in de directe factoren)			
Hulpvraag leerkracht ("Help mij om": het werkprobleem van de leerkracht in relatie tot deze leerling)			
Korte termijn doel (Specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden – SMART)			
Lange termijn doel			
Onderwijsbehoefte(n) leerling (Wat heeft deze leerling nodig om dit doel te halen gezien zijn (on)mogelijkheden?)			
Interventie (Gericht op het verbeteren afstemming tussen kind en onderwijskenmerken in de onderwijsleersituatie vanuit de behoeften van de leerling) Noteer hier o.a.: Acties – materiaal – programma – rooster – uitvoerders – etc.			
Planning Evaluatie		Datum: Tussenevaluatie: Toetsinstrument: Evaluator:	
Evaluatie		Doel bereikt:	
Vervolg			

Bijlage 2 DYSLEXIE AFSPRAKENKAART

Dyslexie afsprakenkaart van uit groep

Datum:

Ik ben dyslectisch en ik heb met de juf/meester en intern begeleider afspraken gemaakt over waar ik behoefte aan heb. De rondjes die zijn aangekruist, gelden voor mij:

☐	Ik wil dat de CITO toetsen worden voorgelezen
☐	Ik wil een vergrote versie van de toetsen
☐	Ik wil meer tijd om mijn toetsen te maken
☐	Ik wil mijn toetsen in een rustige omgeving maken
☐	Ik wil werken met een leesliniaal
☐	Ik wil geen onverwachte leesbeurt in de groep krijgen of anders een gemakkelijk stuk om voor te lezen
☐	Ik wil gebruik maken van een tafelkaart (in overleg met de leerkracht)
☐	Ik wil een spellingregels-mapje om bij opdrachten te kunnen gebruiken
☐	Ik wil extra leestijd voor het lezen van teksten
☐	Ik wil graag samenwerken met een goede lezer (tutor leren)
☐	Ik wil mijn dictees typen op de computer in plaats van schrijven. De spellingcontrole staat dan uit.
☐	Ik mag bij topografie en Engels fonetisch schrijven
☐	Ik wil boeken lezen die geschikt zijn voor leerlingen met dyslexie
☐	Ik wil extra tijd en/of hulp voor het schrijven van verhalen, verslagen en werkstukken

Handtekening leerling:	Handtekening leerkracht:

Bijlage 3 CRITERIA POORTWACHTER

Criteria ten behoeve van het doorzetten van het dossier voor nadere diagnostiek.

Aanmeldformulieren worden wat betreft het doorzetten voor diagnostisch dyslexie onderzoek beoordeeld op de volgende criteria.

- Op het aanmeldformulier is aantoonbaar dat de leerling op drie opeenvolgende toets momenten (Midden/ Eind) van Cito een E score/ V- (min) score op DMT (en/of spelling) heeft gescoord.
- Alleen E scores/ V- (min) bij lezen DMT voldoen (laagste 10%).
- Overige strikte voorwaarden:
 - de school heeft aantoonbaar gedurende twee perioden van minimaal 12 weken extra begeleiding voor lezen en/of spellen aan de leerling aangeboden en uitgevoerd om de achterstand te voorkomen.
 - dit vereist kwalitatief voldoende individuele handelingsplannen/groepsplannen van het afgelopen jaar.
 - ouders ondertekenen de handelingsplannen van school.
(Zie richtlijnen voor de uitvoering van de zorg NKD).

Bijlage 4 Lijst met Dyslexie-zorg aanbieders

Passend Primair Onderwijs
Hoeksche Waard
Samenwerkingsverband 28.04

Contactgegevens gecontracteerde aanbieders

Aanbieder	Website	E-mail	Telefoonnummer(s)
1801 Stichting jeugd & onderwijsadvies (voorheen Marant)	https://www.1801.nl/ondersteuning-kinderen-en-jongeren/dyslexie/onderzoek-naar-dyslexie	Maken gebruik van een contactformulier	Maken gebruik van een contactformulier
Centraal Nederland, onderwijsadvies	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend
Driestar educatief	https://www.driestar-educatief.nl/home	Maken gebruik van een aanmeldformulier	Maken gebruik van een aanmeldformulier
ECLG expertisecentrum leren & gedrag	https://www.eclg.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	085 - 877 16 73
Heijligers & Treep, Kinderpraktijk	https://www.kinderpraktijkdordrecht.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	078-639 07 05
Instituut voor leerproblemen Barendrecht / Alles kits	https://instituutvoorleerproblemen.nl/	leerproblemen@alleskidsonder1dak.nl	0180-615217
Leestalent B.V.	https://leestalent.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier	078-7900055
Marijke Wiertsema, Orthopedagogisch bureau	https://kinderenmetleerproblemen.nl/	Marijke Wiertsema: m.wiertsema@obdordt.nl Evita Groenewoud: e.groenewoud@obdordt.nl Fleur Bouman: f.bouman@obdordt.nl Carinda Ywema: c.ywema@obdordt.nl	Algemene nummer: 078 6313533 Meer informatie is op de website te vinden.

Passend Primair Onderwijs
Hoeksche Waard
Samenwerkingsverband 28.04

Opdidakt B.V.	https://opdidakt.nl/	info@opdidakt.nl Locatie Dordrecht: dordrecht@opdidakt.nl	088 010 4300
Regionaal Instituut voor Dyslexie	https://www.rid.nl/	Maken gebruik van een aanmeldsysteem: https://aanmelden.rid.nl/ Bij vragen: aanmelden@rid.nl	085-7600175
Studievaart	https://studievaart.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier info@studievaart.nl	0186-700205
Uniek, Expertisecentrum	https://www.uniekpraktijken.nl/	Maken gebruik van een aanmeldformulier info@expertisecentrum-uniek.nl	085 - 877 22 32

BIJLAGE 5 Ralfi lezen

RALFI is een interventieprogramma voor leerlingen die stagneren met lezen en niet komen tot het niveau van automatisering. De afkorting RALFI staat voor:

- Repeated: herhaald lezen
- Assisted: ondersteuning bieden
- Level: de moeilijkheidsgraad
- Feedback: feedback geven
- Interaction: enthousiast reageren op de inhoud
- Instruction: voorlezen en voorzeggen

In de praktijk wordt deze methodiek ook wel voor (leerkracht leest voor), koor (leerlingen lezen samen), door (leerlingen lezen zelf).

Het RALFI-programma is bedoeld voor leerlingen vanaf groep 4 die na een intensieve interventieperiode nauwelijks vooruitgang boeken. Het helpt vooral zeer zwakke lezers van wie het AVI-niveau stagneert. Het gaat om leerlingen die de spellende leeshandeling wel grotendeels beheersen, maar die toch traag blijven lezen.

Daarna:

-Bij de kinderen die boven AVI-E4 lezen hanteren we nog steeds de RALFI-aanpak maar lezen we niet meer gedurende de hele week dezelfde tekst, maar staat er iedere dag een nieuw gedeelte uit boek centraal (RALFI-light). RALFI-light is gericht op het vloeiend lezen en helpt kinderen op gang bij het lezen van een boek. We voeren RALFI-light 3 keer per week gedurende 25 minuten uit in een groepje van 2-4 kinderen. Er is aandacht voor voorlezen, nalezen en praten over de tekst. Voorafgaand aan het lezen van de tekst vindt er een enthousiasmerende oriëntatie plaats. Samen de titel lezen en de plaatjes bekijken en nieuwsgierig worden naar wat komen gaat. Samen voorspellen wat er zou kunnen

gaan gebeuren en vervolgens door het lezen van het boek (de bladzijde) kijken of dat ook inderdaad gebeurt. Ook tijdens en na het lezen van de bladzijde vinden enthousiaste interacties plaats over de inhoud. Er wordt gebruik gemaakt van de leesmethodiek van begeleid, herhaald en hardop lezen via voor – koor – zelf lezen.

1.De leerkracht leest de bladzijde (of deel van de bladzijde) voor in het juiste tempo en met de goede intonatie. De leerlingen volgen tijdens het voorlezen de tekst met de ogen. Zij maken hierbij gebruik van een bijwijzer.

2.Deze tekst wordt daarna samen met de leerlingen gelezen. De leerkracht leest de tekst in een tempo dat de kinderen als het ware meetrekt.

3.Hierna lezen de leerlingen om beurten een deel van de tekst hardop. De wijze waarop met leesfouten wordt omgegaan is hetzelfde als bij de RALFI-aanpak. De leerkracht zegt zonder verder commentaar het juiste woord op het moment dat de leerling een woord fout leest. De leerling leest de zin nogmaals. In de fase van het zelf lezen doen de andere leerlingen actief mee door de tekst te volgen.

4. Na afloop krijgen de leerling inhoudelijke feedback, waarbij vooral ook aandacht is voor datgene wat goed of beter ging. Wij vragen de leerlingen ook regelmatig om elkaar feedback te geven om zo de effectieve leestijd voor alle leerlingen te optimaliseren

